

KONWENCJA O UMOWACH DOTYCZĄCYCH JURYSDYKCJI

Państwa-Strony niniejszej Konwencji,

pragnąc wspierać międzynarodowy handel i inwestycje przez wzmocnienie współpracy sądowej,

w przekonaniu, że współpracę taką można wzmocnić dzięki jednolitym zasadom dotyczącym jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń zagranicznych w sprawach cywilnych lub handlowych,

w przekonaniu, że taka wzmocniona współpraca wymaga w szczególności wprowadzenia międzynarodowego instrumentu prawnego dającego pewność i gwarantującego skuteczność umów dotyczących jurysdykcji wyłącznej sądu, zawartych między stronami transakcji handlowych oraz regulującego uznawanie i wykonywanie orzeczeń wydanych w postępowaniach opartych na takich umowach,

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję i uzgodniły następujące postanowienia:

ROZDZIAŁ I – ZAKRES ZASTOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1 Zakres zastosowania

1. Niniejszą Konwencję stosuje się w sprawach międzynarodowych do umów dotyczących jurysdykcji wyłącznej sądu zawieranych w sprawach cywilnych lub handlowych.
2. Dla celów rozdziału II sprawę uważa się za międzynarodową, chyba że jej strony mają miejsce pobytu w tym samym Umawiającym się Państwie i stosunek łączący strony oraz wszystkie inne elementy mające znaczenie dla sporu, bez względu na siedzibę umówionego sądu, są powiązane wyłącznie z tym państwem.
3. Dla celów rozdziału III sprawę uważa się za międzynarodową, jeżeli występuje się o uznanie lub wykonanie orzeczenia zagranicznego.

Artykuł 2 Wyłączenia z zakresu zastosowania

1. Niniejszej Konwencji nie stosuje się do umów dotyczących jurysdykcji wyłącznej sądu:
  - a) których stroną jest osoba fizyczna działająca przede wszystkim w celach osobistych, rodzinnych lub związanych z gospodarstwem domowym (konsument);
  - b) które odnoszą się do umów pracę, włącznie z porozumieniami zbiorowymi.
2. Niniejszej Konwencji nie stosuje się do następujących spraw:

- a) stanu cywilnego, zdolności prawnej, zdolności do czynności prawnych oraz ustawowego przedstawicielstwa osób fizycznych;
- b) obowiązków alimentacyjnych;
- c) pozostałych spraw z zakresu prawa rodzinnego, w tym małżeńskich ustrojów majątkowych oraz innych praw lub obowiązków wynikających z małżeństwa lub podobnych związków;
- d) prawa spadkowego włącznie z testamentami;
- e) upadłości, układow i podobnych spraw;
- f) przewozu pasażerów i towarów;
- g) zanieczyszczenia morza, ograniczenia odpowiedzialności za roszczenia morskie, awarii wspólnej oraz operacji holowniczych i ratownictwa w nagłych przypadkach;
- h) spraw z zakresu ochrony konkurencji;
- i) odpowiedzialności za szkody jądrowe;
- j) roszczeń z tytułu szkody na osobie, dochodzonych przez osoby fizyczne lub w ich imieniu;
- k) niewynikających z umowy roszczeń z czynów niedozwolonych z tytułu szkód na dobrach materialnych;
- l) praw rzeczowych na nieruchomościach oraz najmu lub dzierżawy nieruchomości;
- m) ważności, nieważności lub rozwiązania osób prawnych oraz ważności decyzji ich organów;
- n) ważności praw własności intelektualnej innych niż prawa autorskie i prawa pokrewne;
- o) naruszeń praw własności intelektualnej innych niż prawa autorskie i prawa pokrewne, chyba że powództwo zostało lub mogło zostać oparte na naruszeniu umowy między stronami dotyczącej takich praw;
- p) ważności wpisów do rejestrów publicznych.

3. Z zastrzeżeniem ustępu 2 nie wyłącza się z zakresu zastosowania niniejszej Konwencji postępowania, w którym sprawa objęta wyłączeniem określonym w tym ustępie występuje jedynie jako kwestia wstępna i nie stanowi przedmiotu danego postępowania. W szczególności do wyłączenia postępowania z zakresu zastosowania niniejszej Konwencji nie prowadzi podniesienie sprawy, objętej wyłączeniem zgodnie z ustępem 2, jedynie w drodze zarzutu, jeżeli sprawa ta nie stanowi przedmiotu postępowania.

4. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do sądownictwa polubownego oraz do postępowań z nim związanych.

5. Nie wyłącza się z zakresu zastosowania niniejszej Konwencji postępowań jedynie z tej przyczyny, że stroną postępowania jest państwo, włącznie z rządem, agencją rządową lub jakąkolwiek osobą działającą za państwo.

6. Niniejsza Konwencja nie narusza przywilejów i immunitetów państw lub organizacji międzynarodowych w odniesieniu do nich samych i ich majątku.

Artykuł 3 Umowy dotyczące jurysdykcji wyłącznej sądu

Dla celów niniejszej Konwencji:

a) „umowa dotycząca jurysdykcji wyłącznej sądu” oznacza umowę zawartą między dwiema stronami lub większą liczbą stron, która odpowiada wymaganiom określonym w literze c) i w której wskazano sądy Umawiającego się Państwa albo jeden określony sąd lub więcej określonych sądów Umawiającego się Państwa jako właściwe do rozstrzygnięcia sporu już wynikłego lub mogącego wyniknąć z określonego stosunku prawnego, z wyłączeniem jurysdykcji wszystkich innych sądów;

b) umowę dotyczącą jurysdykcji wyłącznej sądu, w której wskazano sądy Umawiającego się Państwa albo jeden określony sąd lub więcej określonych sądów Umawiającego się Państwa, uważa się za umowę dotyczącą jurysdykcji wyłącznej sądu, jeżeli strony wyraźnie nie postanowiły inaczej;

c) umowa dotycząca jurysdykcji wyłącznej sądu musi być zawarta lub udokumentowana:

i) na piśmie lub

ii) z wykorzystaniem jakiegokolwiek innego środka porozumiewania się, który zapewnia dostęp do informacji celem późniejszego zapoznania się;

d) umowę dotyczącą jurysdykcji wyłącznej sądu stanowiącą część umowy podstawowej należy traktować jako umowę niezależnie od pozostałych postanowień umowy podstawowej. Nie można podważać ważności umowy dotyczącej jurysdykcji wyłącznej sądu jedynie z tej przyczyny, że umowa podstawowa jest nieważna.

Artykuł 4 Pozostałe definicje

1. W niniejszej Konwencji „orzeczenie” oznacza każdą decyzję co do istoty sprawy wydaną przez sąd, niezależnie od jej nazwy, w tym wyrok lub postanowienie, a także rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania podjęte przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego), pod warunkiem że rozstrzygnięcie to dotyczy decyzji co do istoty sprawy podlegającej uznaniu lub wykonaniu zgodnie z niniejszą Konwencją. Tymczasowego środka zabezpieczającego nie uważa się za orzeczenie.

2. Dla celów niniejszej Konwencji uważa się, że jednostka lub osoba nie będąca osobą fizyczną ma miejsce pobytu w państwie:

a) w którym swoją siedzibę statutową;

b) zgodnie z którego prawem została utworzona;

c) w którym ma swój główny organ zarządzający lub

d) w którym ma swoje główne miejsce prowadzenia działalności.

ROZDZIAŁ II – JURYSDYKCJA

Artykuł 5 Jurysdykcja sądu umówionego

1. Sąd lub sądy Umawiającego się Państwa wskazane w umowie dotyczącej jurysdykcji wyłącznej sądu mają jurysdykcję do rozstrzygnięcia sporu, do którego umowa się odnosi, chyba że umowa ta jest nieważna według prawa tego państwa.

2. Sąd mający jurysdykcję zgodnie z ustępem 1 nie może odmówić wykonywania swojej jurysdykcji z tej przyczyny, że spór powinien zostać rozstrzygnięty przez sąd innego państwa.

3. Postanowienia powyższych ustępów nie naruszają postanowień, które:

a) dotyczą właściwości rzeczowej albo właściwości opartej na kryterium wartości przedmiotu sporu;

b) dotyczą wewnętrznego podziału właściwości między sądami Umawiającego się Państwa. Jeżeli jednak przekazanie sprawy innemu sądowi zależy od uznania umówionego sądu, należy wówczas odpowiednio uwzględnić wybór dokonany przez strony.

Artykuł 6 Obowiązki sądu niebędącego sądem umówionym

Sąd Umawiającego się Państwa, nie będącego państwem sądu umówionego, zawiesza postępowanie, do którego odnosi się umowa dotycząca jurysdykcji wyłącznej sądu albo stwierdza swoją niewłaściwość do przeprowadzenia takiego postępowania, chyba że:

a) umowa jest nieważna według prawa państwa sądu umówionego;

b) strona nie miała zdolności do zawarcia takiej umowy zgodnie z prawem państwa, przed którego sądem wszczęto postępowanie;

c) zastosowanie takiej umowy doprowadziłoby do oczywistej niesprawiedliwości lub byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym (ordre public) państwa, przed którego sądem wszczęto postępowanie;

d) z nadzwyczajnych przyczyn, na które strony nie mają wpływu, nie można rozsądnie oczekiwać, że taka umowa zostanie wykonana lub

e) sąd umówiony postanowił nie prowadzić postępowania w sprawie.

Artykuł 7 Tymczasowe środki zabezpieczające

Niniejszej Konwencji nie stosuje się do tymczasowych środków zabezpieczających. Niniejsza Konwencja nie nakłada obowiązku ani nie wyklucza możliwości udzielenia, odmowy udzielenia lub uchylecia tymczasowych środków zabezpieczających przez sąd Umawiającego się Państwa oraz pozostaje bez wpływu na to, czy strona może wystąpić o udzielenie tymczasowych środków zabezpieczających lub czy sąd powinien udzielić, odmówić udzielenia takich środków lub je uchylić.

ROZDZIAŁ III – UZNANIE I WYKONANIE

Artykuł 8 Uznanie i wykonanie

1. Orzeczenie wydane przez sąd Umawiającego się Państwa wskazany w umowie dotyczącej jurysdykcji wyłącznej sądu jest uznawane i wykonywane zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału. Uznania lub wykonania można odmówić wyłącznie z powodów określonych w niniejszej Konwencji.
2. Z zastrzeżeniem kontroli niezbędnej dla stosowania postanowień niniejszego rozdziału, orzeczenie wydane przez sąd pochodzenia nie może być przedmiotem kontroli merytorycznej. Sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, jest związany ustaleniami faktycznymi, na których sąd pochodzenia oparł swoją jurysdykcję, chyba że orzeczenie wydano w postępowaniu zaocznym.
3. Orzeczenie podlega uznaniu tylko jeżeli jest skuteczne w państwie pochodzenia, a wykonaniu – tylko jeżeli jest wykonalne w państwie pochodzenia.
4. Można odroczyć uznanie lub wykonanie albo ich odmówić, jeżeli orzeczenie jest przedmiotem kontroli w państwie pochodzenia lub nie upłynął jeszcze termin do złożenia zwyczajnego środka zaskarżenia. Odmowa nie stoi na przeszkodzie późniejszemu wystąpieniu z ponownym wnioskiem o uznanie lub wykonanie orzeczenia.
5. Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się także do orzeczenia wydanego przez sąd Umawiającego się Państwa po przekazaniu sprawy przez sąd umówiony w obrębie tego państwa zgodnie z artykułem 5 ustęp 3. Jeśli jednak przekazanie sprawy innemu sądowi zależało od uznania sądu umówionego, można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia w stosunku do strony, która we właściwym czasie sprzeciwiła się przekazaniu w państwie pochodzenia.

Artykuł 9 Odmowa uznania lub wykonania

Uznania lub wykonania można odmówić, jeżeli:

- a) umowa była nieważna według prawa państwa sądu umówionego, chyba że sąd umówiony uznał umowę za ważną;
- b) strona nie miała zdolności do zawarcia umowy według prawa państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie;
- c) dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny, zawierający istotne elementy powództwa:
  - i) nie został doręczony pozwanemu w czasie i w sposób umożliwiających mu przygotowanie obrony, chyba że pozwany stawił się przed sądem pochodzenia i zajął stanowisko co do powództwa, nie zarzucając wadliwości doręczenia, o ile zgodnie z prawem państwa pochodzenia możliwe było podniesienie zarzutu wadliwości doręczenia lub

ii) został doręczony pozwanemu w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, w sposób niezgodny z podstawowymi zasadami dotyczącymi doręczania dokumentów obowiązującymi w tym państwie;

d) orzeczenie uzyskano na skutek oszustwa w przedmiocie postępowania;

e) uznanie lub wykonanie byłoby oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym (*ordre public*) państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, włączając w to przypadki, w których postępowanie prowadzące do wydania orzeczenia było niezgodne z istotnymi zasadami rzetelnego postępowania obowiązującymi w tym państwie;

f) orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym w sporze między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie lub

g) orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie w sporze między tymi samymi stronami dotyczącym tego samego przedmiotu, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie.

Artykuł 10 Kwestie wstępne

1. Jeżeli sprawa objęta wyłączeniem zgodnie z artykułem 2 ustęp 2 lub zgodnie z artykułem 21 wystąpiła jako kwestia wstępna, rozstrzygnięcie w tym przedmiocie nie podlega uznaniu lub wykonaniu na podstawie niniejszej Konwencji.

2. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia, jeżeli i w zakresie w którym orzeczenie opiera się na rozstrzygnięciu jako kwestii wstępnej sprawy objętej wyłączeniem zgodnie z artykułem 2 ustęp 2.

3. Jednakże, jeżeli rozstrzygnięcie kwestii wstępnej dotyczyło ważności prawa własności intelektualnej innego niż prawo autorskie lub prawo pokrewne, można odmówić uznania lub wykonania albo je odroczyć zgodnie z poprzednim ustępem tylko wówczas, gdy:

a) rozstrzygnięcia tego nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym lub decyzją wydaną w tej sprawie przez właściwy organ państwa, zgodnie z którego prawem powstało dane prawo własności intelektualnej lub

b) w państwie tym toczy się postępowanie, którego przedmiotem jest ważność danego prawa własności intelektualnej.

4. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia, jeżeli i w zakresie w którym orzeczenie to opiera się na rozstrzygnięciu jako kwestii wstępnej sprawy objętej wyłączeniem na podstawie oświadczenia państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, złożonego zgodnie z artykułem 21.

Artykuł 11 Odszkodowanie

1. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia, jeżeli i w zakresie w którym w orzeczeniu tym przyznano odszkodowanie, włącznie z odszkodowaniem o charakterze

odstraszającym lub karnym, które nie służy naprawieniu stronie rzeczywiście poniesionej szkody lub krzywdy.

2. Sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, bierze pod uwagę, czy i w jakim zakresie odszkodowanie przyznane przez sąd pochodzenia służy pokryciu kosztów i wydatków wywołanych postępowaniem.

Artykuł 12 Ugody sądowe

Ugody sądowe zatwierdzone przez sąd Umawiającego się Państwa wskazany w umowie dotyczącej jurysdykcji wyłącznej sądu lub zawarte przed takim sądem w toku postępowania, wykonalne w państwie pochodzenia w taki sam sposób jak orzeczenie, będą wykonywane zgodnie z niniejszą Konwencją w taki sam sposób jak orzeczenie.

Artykuł 13 Wymagane dokumenty

1. Strona, która dochodzi uznania lub wystąpiła z wnioskiem o wykonanie, przedstawia:

a) pełny i uwierzytelniony odpis orzeczenia;

b) umowę dotyczącą jurysdykcji wyłącznej sądu, jej uwierzytelniony odpis lub inny dowód jej istnienia;

c) w przypadku orzeczenia wydanego w postępowaniu zaocznym, oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu, z którego wynika, że dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny został doręczony stronie, która się nie stawiała;

d) wszelkie dokumenty konieczne do wykazania, że orzeczenie jest skuteczne lub ewentualnie wykonalne w państwie pochodzenia;

e) w sytuacji określonej w artykule 12, zaświadczenie sądu państwa pochodzenia, że ugoda sądowa lub jej część jest wykonalna w państwie pochodzenia w taki sam sposób jak orzeczenie.

2. Jeżeli sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, nie może stwierdzić na podstawie treści orzeczenia, czy spełniono przesłanki określone w niniejszym rozdziale, sąd ten może zażądać przedstawienia wszelkich niezbędnych dokumentów.

3. Do wniosku o uznanie lub wykonanie orzeczenia można dołączyć dokument wystawiony przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego) państwa pochodzenia według formularza zaproponowanego i opublikowanego przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

4. Jeżeli dokumentów określonych w niniejszym artykule nie sporządzono w języku urzędowym państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, należy dołączyć do nich uwierzytelniony przekład na ten język urzędowy, o ile prawo państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, nie stanowi inaczej.

Artykuł 14 Postępowanie

Jeżeli niniejsza Konwencja nie stanowi inaczej, do postępowania w przedmiocie uznania, stwierdzenia wykonalności lub rejestracji do wykonania, jak również do wykonania orzeczenia stosuje się prawo państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie. Sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, działa szybko.

Artykuł 15 Podzielność

Dająca się oddzielić część orzeczenia podlega uznaniu lub wykonaniu, jeżeli wniesiono o uznanie lub wykonanie tej części lub jeżeli tylko część orzeczenia może być uznana lub wykonana zgodnie z niniejszą Konwencją.

ROZDZIAŁ IV – POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 16 Postanowienia przejściowe

1. Niniejszą Konwencję stosuje się do umów o jurysdykcję wyłączną sądu zawartych po wejściu w życie Konwencji w państwie umówionego sądu.
2. Niniejszej Konwencji nie stosuje się do postępowań wszczętych przed wejściem w życie Konwencji w państwie sądu, przed którym wszczęto postępowanie.

Artykuł 17 Umowy ubezpieczenia i reasekuracji

1. Postępowań wynikłych z umowy ubezpieczenia lub reasekuracji nie wyłącza się z zakresu zastosowania niniejszej Konwencji z tej przyczyny, że umowa ubezpieczenia lub reasekuracji dotyczy sprawy, do której nie stosuje się niniejszej Konwencji.
2. Nie można ograniczyć lub odmówić uznania i wykonania orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności wynikającej z umowy ubezpieczenia lub reasekuracji z tej przyczyny, że zakresem odpowiedzialności wynikającej z tej umowy objęty jest obowiązek naprawienia szkody ubezpieczonemu lub reasekurowanemu w odniesieniu do:

- a) sprawy, do której nie stosuje się niniejszej Konwencji lub
- b) orzeczenia przyznającego odszkodowanie, do którego mógłby znaleźć zastosowanie artykuł 11.

Artykuł 18 Zwolnienie od legalizacji

Wszystkie dokumenty przekazywane lub doręczane na podstawie niniejszej Konwencji zwalnia się od legalizacji lub jakiegokolwiek podobnej formalności, włącznie z klauzulą apostille.

Artykuł 19 Oświadczenia ograniczające jurysdykcję

Państwo może oświadczyć, że jego sądy mogą odmówić rozstrzygnięcia sporów, do których odnosi się umowa o jurysdykcję wyłączną sądu, jeżeli poza siedzibą sądu umówionego nie istnieje żaden związek między tym państwem a stronami lub sporem.

Artykuł 20 Oświadczenia ograniczające uznanie i wykonanie

Państwo może oświadczyć, że jego sądy mogą odmówić uznania lub wykonania orzeczenia wydanego przez sąd innego Umawiającego się Państwa, jeżeli strony miały miejsce pobytu w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie, a stosunek łączący strony oraz wszystkie inne elementy mające znaczenie dla sporu – poza siedzibą sądu umówionego – związane były jedynie z państwem, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie.

Artykuł 21 Oświadczenia dotyczące szczególnych kategorii spraw

1. Jeżeli państwo ma szczególny interes w tym, aby niniejszej Konwencji nie stosować do szczególnej kategorii spraw, może oświadczyć, że nie będzie stosowało Konwencji do tej kategorii spraw. Państwo składające takie oświadczenie zagwarantuje, że oświadczenie będzie nie szersze niż to konieczne i że szczególna kategoria spraw podlegająca wyłączeniu zostanie jasno i dokładnie określona.

2. W odniesieniu do tej kategorii spraw Konwencji nie stosuje się:

a) w Umawiającym się Państwie, które złożyło oświadczenie;

b) w innych Umawiających się Państwach, jeżeli w umowie dotyczącej jurysdykcji wyłącznej sądu wskazane są sądy albo jeden określony sąd lub więcej określonych sądów państwa, które złożyło oświadczenie.

Artykuł 22 Wzajemne oświadczenia o umowach dotyczących jurysdykcji niewyłącznej sądu

1. Umawiające się Państwo może oświadczyć, że jego sądy będą uznawać i wykonywać orzeczenia wydane przez sądy innych Umawiających się Państw, jeżeli sądy te wskazane zostały w umowie dotyczącej jurysdykcji zawartej między dwiema stronami lub większą liczbą stron, która odpowiada wymogom artykułu 3 litera c) i w której wskazano sąd lub sądy jednego Umawiającego się Państwa lub większej liczby Umawiających się Państw jako właściwe dla rozstrzygnięcia sporu już wynikłego lub mogącego wyniknąć z określonego stosunku prawnego (umowa dotycząca jurysdykcji niewyłącznej sądu).

2. Jeżeli w Umawiającym się Państwie, które złożyło takie oświadczenie, wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia wydanego w innym Umawiającym się Państwie, które złożyło takie oświadczenie, orzeczenie podlega uznaniu i wykonaniu zgodnie z niniejszą Konwencją, jeżeli:

a) sąd pochodzenia został wskazany w umowie dotyczącej jurysdykcji niewyłącznej sądu;

b) nie istnieje orzeczenie wydane przez inny sąd, przed którym mogło zostać wszczęte postępowanie zgodnie z umową dotyczącą jurysdykcji niewyłącznej sądu i nie toczy się przed takim innym sądem postępowanie między tymi samymi stronami o to samo roszczenie oraz

c) sąd pochodzenia był sądem, przed którym najpierw wszczęto postępowanie.

Artykuł 23 Jednolita wykładnia

Przy dokonywaniu wykładni niniejszej Konwencji należy uwzględnić jej międzynarodowy charakter oraz potrzebę wspierania jednolitego jej stosowania.

Artykuł 24 Kontrola wykonywania Konwencji

Sekretarz generalny Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego podejmuje regularnie działania mające na celu:

- a) kontrolę wykonywania niniejszej Konwencji włącznie z wszelkimi oświadczeniami oraz
- b) rozważenie celowości zmian niniejszej Konwencji.

Artykuł 25 Niejednolite systemy prawne

1. W stosunku do Umawiającego się Państwa, w którym w sprawach uregulowanych w niniejszej Konwencji w różnych jednostkach terytorialnych stosuje się dwa systemy prawne lub większą liczbę takich systemów, obowiązują następujące zasady:

- a) każde odwołanie do prawa lub postępowania państwa należy ewentualnie rozumieć jako odwołanie do prawa lub postępowania obowiązującego we właściwej jednostce terytorialnej;
- b) każde odwołanie do miejsca pobytu w państwie należy ewentualnie rozumieć jako odwołanie do miejsca pobytu we właściwej jednostce terytorialnej;
- c) każde odwołanie do sądu lub sądów państwa należy ewentualnie rozumieć jako odwołanie do sądu lub sądów we właściwej jednostce terytorialnej;
- d) każde odwołanie do związku z państwem należy ewentualnie rozumieć jako odwołanie do związku z właściwą jednostką terytorialną.

2. Z zastrzeżeniem ustępu poprzedzającego Umawiające się Państwo posiadające dwie jednostki terytorialne lub więcej jednostek terytorialnych, w których obowiązują różne systemy prawne, nie jest zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji w przypadkach dotyczących wyłącznie tych różnych jednostek terytorialnych.

3. Sąd jednostki terytorialnej Umawiającego się Państwa posiadającego dwie jednostki terytorialne lub więcej jednostek terytorialnych, w których obowiązują różne systemy prawne, nie jest zobowiązany do uznania lub wykonania orzeczenia pochodzącego z innego Umawiającego się Państwa tylko dlatego, że orzeczenie zostało uznane lub wykonane na podstawie niniejszej Konwencji w innej jednostce terytorialnej tego samego Umawiającego się Państwa.

4. Niniejszego artykułu nie stosuje się do Regionalnej Organizacji Integracji Gospodarczej.

Artykuł 26 Stosunek do innych międzynarodowych instrumentów prawnych

1. Niniejszą Konwencję należy wyklądać tak dalece, jak to możliwe, w sposób zapewniający jej zgodność z innymi umowami międzynarodowymi obowiązującymi w Umawiających się Państwach, bez względu na to, czy umowy te zostały zawarte przed czy po niniejszej Konwencji.

2. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej, zawartej przed albo po niniejszej Konwencji, jeżeli żadna ze stron nie ma miejsca pobytu w Umawiającym się Państwie nie będącym Stroną tej innej umowy.

3. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej, zawartej przed wejściem w życie niniejszej Konwencji dla tego Umawiającego się Państwa, jeżeli stosowanie Konwencji byłoby nie do pogodzenia ze zobowiązaniami tego Umawiającego się Państwa wobec jakiegokolwiek państwa niebędącego Umawiającym się Państwem. Niniejszy ustęp stosuje się także do umów międzynarodowych mających za przedmiot zmianę lub zastąpienie umowy międzynarodowej, która została zawarta przed wejściem w życie niniejszej Konwencji dla Umawiającego się Państwa którego to dotyczy, z wyłączeniem zakresu, w jakim wskutek zmiany bądź zastąpienia powstały nowe niezgodności z niniejszą Konwencją.

4. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej, zawartej przed albo po niniejszej Konwencji, w celu uzyskania uznania lub wykonania orzeczenia wydanego przez sąd Umawiającego się Państwa, będącego także Stroną tej innej umowy międzynarodowej. Orzeczenie nie może być jednak uznane lub wykonane w mniejszym zakresie niż na podstawie niniejszej Konwencji.

5. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej regulującej jurysdykcję, uznanie lub wykonanie w odniesieniu do określonej kategorii spraw także wówczas, gdy umowa ta została zawarta po niniejszej Konwencji i wszystkie państwa, których to dotyczy, są Stronami niniejszej Konwencji. Niniejszy ustęp stosuje się tylko wówczas, gdy Umawiające się Państwo złożyło zgodnie z tym ustępem oświadczenie dotyczące innej umowy międzynarodowej. W przypadku złożenia takiego oświadczenia inne Umawiające się Państwa nie są zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji do tej określonej kategorii spraw w zakresie, w jakim istnieje niezgodność, jeżeli w umowie dotyczącej jurysdykcji wyłącznej sądu zostały wskazane sądy albo jeden określony sąd lub więcej określonych sądów Umawiającego się Państwa, które złożyło oświadczenie.

6. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przepisów ustanowionych przez Regionalną Organizację Integracji Gospodarczej będącą Stroną niniejszej Konwencji, bez względu na to, czy zostały one przyjęte przed czy po niniejszej Konwencji:

a) jeżeli żadna ze stron nie ma miejsca pobytu w Umawiającym się Państwie niebędącym państwem członkowskim Regionalnej Organizacji Integracji Gospodarczej;

b) w odniesieniu do uznawania lub wykonywania orzeczeń między państwami członkowskimi Regionalnej Organizacji Integracji Gospodarczej.

ROZDZIAŁ IV – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 27 Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu przez wszystkie państwa.
2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa-sygnatariuszy.
3. Niniejsza Konwencja jest otwarta do przystąpienia dla wszystkich państw.
4. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów, będącym depozytariuszem Konwencji.

Artykuł 28 Oświadczenia dotyczące niejednorodnych systemów prawnych

1. Państwo składające się z dwóch lub większej liczby jednostek terytorialnych, w których do spraw uregulowanych w niniejszej Konwencji zastosowanie mają różne systemy prawne, przy podpisaniu, ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu może oświadczyć, że niniejsza Konwencja rozciąga się na wszystkie jego jednostki terytorialne albo na jedną z nich lub na większą ich liczbę i może to oświadczenie w każdym czasie zmienić przez złożenie nowego oświadczenia.
2. Oświadczenie jest notyfikowane depozytariuszowi i wyraźnie określa jednostki terytorialne, do których stosuje się niniejszą Konwencję.
3. Jeżeli państwo nie złoży oświadczenia zgodnie z niniejszym artykułem, Konwencja rozciąga się na wszystkie jednostki terytorialne tego państwa.
4. Niniejszego artykułu nie stosuje się do Regionalnej Organizacji Integracji Gospodarczej.

Artykuł 29 Regionalne Organizacje Integracji Gospodarczej

1. Niniejszą Konwencję może podpisać, przyjmując ją, zatwierdzić lub do niej przystąpić również Regionalna Organizacja Integracji Gospodarczej, którą tworzą wyłącznie suwerenne państwa i której przysługują kompetencje w niektórych lub wszystkich sprawach uregulowanych w niniejszej Konwencji. W takiej sytuacji Regionalna Organizacja Integracji Gospodarczej ma prawa i obowiązki Umawiającego się Państwa w zakresie, w którym ma kompetencje w sprawach uregulowanych w niniejszej Konwencji.
2. Regionalna Organizacja Integracji Gospodarczej przy podpisaniu, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu notyfikuje depozytariuszowi pisemnie sprawy uregulowane w niniejszej Konwencji, w odniesieniu do których nastąpiło przekazanie kompetencji tej Organizacji przez jej państwa członkowskie. Organizacja niezwłocznie notyfikuje depozytariuszowi pisemnie każdą zmianę jej kompetencji w stosunku do ostatniej notyfikacji zgodnie z niniejszym ustępem.
3. Dla celów wejścia w życie niniejszej Konwencji nie bierze się pod uwagę żadnego dokumentu złożonego przez Regionalną Organizację Integracji Gospodarczej, chyba że Regionalna Organizacja Integracji Gospodarczej oświadczy zgodnie z artykułem 30, że jej państwa członkowskie nie będą Stronami niniejszej Konwencji.

4. Każde odwołanie w niniejszej Konwencji do „Umawiającego się Państwa” lub „państwa” odnosi się ewentualnie tak samo do Regionalnej Organizacji Integracji Gospodarczej będącej Stroną niniejszej Konwencji.

Artykuł 30 Przystąpienie przez Regionalną Organizację Integracji Gospodarczej bez jej państw członkowskich

1. Regionalna Organizacja Integracji Gospodarczej przy podpisaniu, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu może oświadczyć, że ma kompetencje we wszystkich sprawach uregulowanych w niniejszej Konwencji i że jej państwa członkowskie nie będą Stronami niniejszej Konwencji, lecz są nią związane na podstawie podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia Organizacji.

2. Jeżeli Regionalna Organizacja Integracji Gospodarczej złoży oświadczenie zgodnie z ustępem 1, każde odwołanie w niniejszej Konwencji do „Umawiającego się Państwa” lub „państwa” odnosi się ewentualnie tak samo do państw członkowskich Organizacji.

Artykuł 31 Wejście w życie

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od złożenia drugiego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, o którym mowa w artykule 27.

2. Po tym dniu niniejsza Konwencja wchodzi w życie:

a) dla każdego państwa lub dla każdej Regionalnej Organizacji Integracji Gospodarczej, które lub która później ją ratyfikowały, przyjęły ją, zatwierdziły lub przystąpiły do niej, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia tego państwa lub tej Organizacji;

b) dla jednostki terytorialnej, na którą niniejsza Konwencja rozciąga się zgodnie z artykułem 28 ustęp 1, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od notyfikacji oświadczenia, o którym mowa w tym artykule.

Artykuł 32 Oświadczenia

1. Oświadczenia, o których mowa w artykułach 19, 20, 21, 22 i 26 można złożyć w chwili podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia lub kiedykolwiek później oraz można je w każdej chwili zmieniać i wycofywać.

2. Oświadczenia, zmiany i wycofania notyfikuje się depozytariuszowi.

3. Oświadczenie złożone przy podpisaniu, ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu staje się skuteczne z chwilą wejścia w życie niniejszej Konwencji w życie dla państwa, które je złożyło.

4. Oświadczenie złożone w późniejszym czasie oraz każda zmiana lub wycofanie oświadczenia stają się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

5. Oświadczenia złożone na podstawie artykułów 19, 20, 21 i 26 nie stosuje się do umów dotyczących jurysdykcji wyłącznej sądu zawartych przed tym, jak oświadczenie stało się skuteczne.

Artykuł 33 Wypowiedzenie

1. Niniejszą Konwencję można wypowiedzieć poprzez notyfikowanie depozytariuszowi na piśmie. Wypowiedzenie może się ograniczać do określonych jednostek terytorialnych niejednolitego systemu prawnego, do których Konwencja ma zastosowanie.

2. Wypowiedzenie staje się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie dwunastu miesięcy od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza. Jeżeli w notyfikacji dla skuteczności wypowiedzenia wskazano dłuższy okres, wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie odpowiedniego okresu od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

Artykuł 34 Notyfikacje ze strony depozytariusza

Depozytariusz notyfikuje członkom Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego oraz innym państwom i Regionalnym Organizacjom Integracji Gospodarczej, które zgodnie z artykułami 27, 29 i 30 podpisały Konwencję, ratyfikowały ją, przyjęły, zatwierdziły lub przystąpiły do niej, następujące okoliczności:

a) podpisy, ratyfikacje, przyjęcia, zatwierdzenia oraz przystąpienia, o których mowa w artykułach 27, 29 i 30;

b) dzień wejścia w życie niniejszej Konwencji zgodnie z artykułem 31;

c) notyfikacje, oświadczenia, zmiany oraz wycofania oświadczeń, o których mowa w artykułach 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 i 30;

d) wypowiedzenia, o których mowa w artykule 33.

W dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia trzydziestego czerwca dwa tysiące piątego roku w języku angielskim i francuskim – przy czym oba teksty są równie autentyczne – w jednym egzemplarzu, który składa się w archiwum Rządu Królestwa Niderlandów, a którego uwierzytelniony odpis przekazuje się drogą dyplomatyczną każdemu państwu, które było członkiem Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w czasie jej dwudziestej sesji oraz każdemu państwu, które uczestniczyło w tej sesji.